

ניהול ההליך	הנחיות התביעה
עדכון אחרון: נובמבר 2025	הצבאית הראשית

-בלמ"ס-

הנחיה מס' 3.06 – הסדרי טיעון

3.06.01 – הסדרי טיעון – כללי

1. הסדר טיעון הוא הסכם בין התביעה לנאשם או בא כוחו באשר לסעיפי האישום, פרטים בכתב אישום, העונש המוסכם שיושת על הנאשם, או בנוגע לנושאים אחרים הקשורים בתוצאות המשפט. כך למשל, נקבע בבג"ץ 218/85 **תקוה ארביב נ' פרקליטות מחוז תל-אביב**, פ"ד מ(2), 393, (להלן: "**עניין ארביב**") כך: "הסכם בין התביעה לבין הנאשם, שבו מתחייבת התביעה לוותר על חלק מן האישומים או להחליף אישום חמור באישום קל או לוותר לנאשם ויתור אחר או לתת לו הקלה אחרת, וזאת תמורת הודאת הנאשם בבית המשפט בעובדות שיש בהן כדי להרשיעו".

2. בעבר נתפסו הסדרי הטיעון כ"הכרח בל יגונה" (ע"פ 532/71 **אליהו בחמוצקי נ' מדינת ישראל**, פ"ד כו (5), 543, 559), אך כיום מקובל לראותם כ"כלי מרכזי במלאכת אכיפת החוק" (ע"פ 1281/06 **נחמן יצחק בורשטיין נ' מדינת ישראל**, פ"ד סב (4), 100, 112; ראו גם ע"פ 5845/14 **רון אסט נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 20 באפריל 2016), בפסקה 8; ע/39/05 **טור' הלל נ' התצ"ר**). על יתרונותיו של הסדר הטיעון, לתביעה ולנאשם כאחד, עמד בית המשפט העליון:

"הסדר טיעון מביא לידי ביטוי, בין היתר, את שיקולי רשויות התביעה כגון: אינטרס הציבור בענישה הולמת ומהירה למעשי עבירה, חסכון במשאבים, קשיים ראיינים, נסיבות ספציפיות לקולא וכו'. אל מול שיקולים אלו של רשויות התביעה עומדים שיקוליו של הנאשם, המגיע להסדר עם רשויות התביעה, בין השאר בשל: הרצון להביא להפחתה באישומים, או כדי להביא להקלה בעונש, או כדי להימנע מניהול הליך ארוך ויקר שלא לצורך" (ע"פ 512/13 **פלוגי נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 4 בדצמבר 2013), בפסקה 13)

3. בית המשפט העליון קבע כי **הכלל הוא שיש לכבד הסדר טיעון** שנרקם בין הצדדים, וכי יש להתערב בו רק במצבים חריגים ביותר בהם ימצא ביהמ"ש כי נפל פגם משמעותי בשיקול דעת התביעה. כך למשל, במקרים בהם נמצא שאין יחס הולם בין ההקלה הניתנת לנאשם במסגרת הסדר הטיעון לבין האינטרס הציבורי, זאת גם אם הטעם להקלה נעוץ במניע כשר (ע"פ 1958/98 **פלוגי נ' מדינת ישראל**, פ"ד נו (1) 610, 577, (להלן: "**בעניין פלוגי**"); ראו גם ע"פ 3193/07 **פארס טבאגה נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 2 באפריל 2009), בפסקה 1 לחוות דעתו של כבוד השופט דנציגר; ע"פ 6513/08 **פלוגי נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 10 באוגוסט 2008), בפסקה 12; ע"פ 5310/12 **פלוגי נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 9 בספטמבר 2012); ע"פ 6520/15 **שלום עידן שרעבי נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 2 ביוני 2016), בפסקה 15; ע"פ 2021/17 **יונה יחיאל מצגר נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 30 באפריל 2017), בפסקאות 11-12). כמו כן, נקבע בפלוגי כי מקום בו ימצא ביהמ"ש כי שיקולים זרים ופסולים השפיעו על כריתת ההסדר, אזי ימצא שלא לכבדו.

4. הכלל, על חריגיו, הוכר במפורש גם בפסיקת בתי הדין הצבאיים לאורך השנים (ראו לדוגמא: ע/202/02 **סמל סספורטש נ' התצ"ר**; ע/18/03 **טור' צוקרמן נ' התצ"ר**; ע/30/03 **רס"ן איידלר נ' התצ"ר**; ע"ת 82/10 **התצ"ר נ' טור' יהואלה**; ע/28/15 **התצ"ר נ' סמל טאו**; ע/23/17 **התצ"ר נ' רב"ט גולומבק**). בתי

ניהול ההליך	הנחיות התביעה
עדכון אחרון: נובמבר 2025	הצבאית הראשית

-בלמ"ס-

הדין הצבאיים אף דחו הסדרי טיעון תוך השתת עונש הסוטה , לחומרא או לקולא, מהסדרי טיעון שהוצגו בפניהם (ראו לדוגמא: ע/39/99 רב"ט מסילתי נ' התצ"ר; ע/89/03 סמ"ר יושיע נ' התצ"ר; ע/104/03 טור' בגלמן נ' התצ"ר; ע/99/05 רב"ט מקלדה נ' התצ"ר).

5. נוכח האמור, במסגרת היקשרות בהסדר טיעון, הרי שעל הפרקליט או נציגו במשא ומתן לשקול האם הסדר הטיעון עולה בקנה אחד עם טובת הציבור, בהתאם לשיקולים הבאים (דנ"פ 1312/93 מרדכי מרקוביץ' ואח' נ' מדינת ישראל, פ"ד מז(2) 558, בפיסקה 4):

א. נסיבות העבירה – חומרתה, שכיחותה, הזמן שחלף מאז מועד ביצועה וכדומה; כן יש לשקול את פגיעת העבירה בערך החברתי המוגן, ובכלל זה הפגיעה בכשירות, במוכנות ובמשמעת הצבא.

ב. נסיבות הקשורות בקורבן העבירה – חומרת הפגיעה בו, תיקון המעוות שנגרם לו, האם נדרש כבר להעיד במסגרת פרשת ההוכחות ובכך אין בהסדר הטיעון כדי לחסוך ממנו את מסירת הדברים בפני בית הדין שוב; ככלל, עובר לקבלת החלטה על עריכת הסדר טיעון **חובה** לברר, ככל הניתן, מה מצבו של קורבן העבירה עובר להליך הפלילי, והאם נזקו הוטב או הוחמר, וכמו כן, יש לדווח לנפגע העבירה על הסדר הטיעון המתגבש ולשאול לעמדתו לגביו, במקרים המנויים בחלק ח'1¹ לחוק השיפוט הצבאי, התשט"ו-1955 (להלן: "**החש"ץ**"), המאמץ אל החש"ץ את הוראות חוק זכויות נפגעי עבירה, התשס"א-2001, בשינויים המחויבים.

ג. נסיבות הקשורות בנאשם – מעמדו בשעת ביצוע העבירה, גילו, עברו המשמעותי והפלילי (ככל שנשקלים תיקי מב"ד במשטרת ישראל ותיקים פתוחים במערכת הצבאית, יש לתת משקל לעובדה כי מדובר בתיקים שעדיין תלויים ועומדים), מצב בריאותו, נסיבותיו האישיות והמשפחתיות, הודאה בהזדמנות ראשונה והחיסכון בזמן שיפוטי. כן ישקלו נסיבות הקשורות במעמד הנאשם בשירות הצבאי (קצין; משרת קבע; חייל חובה או חייל משוחרר; אזרח עובד צה"ל; וכדומה).

ד. נסיבות הקשורות במספר שותפים לעבירה –

1. יש לוודא שהסדר טיעון עם הנאשם עולה בקנה אחד עם חלקם של שותפיו לעבירה, כפי שהדבר בא לידי ביטוי בכתב האישום נגדם או בפסק הדין נגדם. יש לוודא שוויתור על חלק מהמעשים המיוחסים לנאשם שעמו נערך הסדר הטיעון, לא ישמיט את הקרקע, ולא יגרום לחוסר סבירות או לסתירה מהותית ביחס לחלקם של הנאשמים האחרים;

2. עוד יש לזכור, כי על אף שמדובר בהסדר טיעון, לענישה המוסכמת יש לעתים השפעה על רמת הענישה הבלתי מוסכמת שתוטל על שותפו לעבירה, לאור עיקרון "אחדות הענישה" (ראו את ע"פ 5223/97 שמואל רוזנטל נ' מדינת ישראל (לא פורסם, 13 ביוני 1999), בפיסקה 3; ע"פ 4077/10 מוראד עותמאן נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 15 בפברואר 2012), בפיסקה 9 לחוות דעתו של כבוד המשנה לנשיאה א' ריבלין; ע"פ 5175/11 פיראס רדא נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 14 במאי 2012), בפיסקה י"ב; ע/151/09 סמ"ר גלעד נ' התצ"ר; ע/33/12 רס"ם קסוס

¹ ראו את חוק השיפוט הצבאי (תיקון מס' 75), התשע"ח-2018 (ספר החוקים 2737, י"ב באב התשע"ח, 24 ביולי 2018).

ניהול ההליך	הנחיות התביעה
עדכון אחרון: נובמבר 2025	הצבאית הראשית

- בלמ"ס -

נ' התצ"ר; ע/61,66/13 רס"ן קבלו נ' התצ"ר וערעור שכנגד; ע/74,75/16 רב"ט אלי-מלך נ' התצ"ר וערעור שכנגד);

3. כמו כן, במקרים בהם ישנם שותפים לעבירה המטופלים במערכת האזרחית, ראוי לקיים שיח עם הפרקליטות האזרחית הן באשר לניסוח העובדות בכתב האישום המתוקן והן באשר לעונש המוסכם במסגרת ההסדר, כדי לעמוד על השלכותיו של אלה על ההליך האזרחי, ולהיפך, על השלכתו של ההליך האזרחי על זה הצבאי.

6. ככלל, אין מקום לכרות הסדר טיעון עם הנאשם באשר לעונש לאחר ניהול הוכחות בתיק והרשעת הנאשם, אלא במקרים חריגים בלבד. זאת מאחר, שלרוב, לא צומחת כל תועלת אמיתית לציבור בהסכמה בין התביעה לבין הנאשם בשלב זה שאליו הגיע התיק כאמור (ראו את פסקה 7 לחוות דעתו של כבוד השופט רובינשטיין ברע"פ 7072/05 **אברהם צרפתי נ' מדינת ישראל** (לא פורסם), 11 באוגוסט 2005, בפסקה 6).

7. הסדר הטיעון **ייערך בכתב**, על גבי **טופס ייעודי** המצורף כנספח א' להנחיה זו, ויחתם על ידי הצדדים, לפני שיציגו אותו לבית הדין, למעט במקרים בהם הסדר הטיעון בעניינו של מי שמיוחסת לו עבירה של היעדר מן השירות בלבד שבו אין חובה לערכו בכתב. במקרים חריגים המתאימים לכך, יוחתם אף הנאשם על גבי טופס ההסדר. על חשיבות עריכת הסדר הטיעון בכתב, ראו את בג"ץ 2321/18 **עדנאן עטאוונה ואח' נ' התובע המשטרתי ואח' (פורסם בנבו, 16 באפריל 2018)** (להלן: "**עניין עטאוונה**"); ראו גם ע"פ 9097/05 **מדינת ישראל נ' ורשילובסקי** (פורסם בנבו, 3 ביולי 2006), בפסקה 7; בג"ץ 3411/06 **מיכאל מאור נ' פרקליטות מחוז תל-אביב** (פורסם בנבו, 26 באפריל 2006), בפסקה 3; בג"ץ 3602/11 **ודיע לחאם נ' פרקליטות מחוז חיפה** (פורסם בנבו, 20 ביולי 2011), בפסקה 7.

8. על התובע להבהיר לסניגור, כי התביעה אינה מתחייבת שלא לערער על גזר הדין אם העונש שיוטל יחרוג לקולא מהסדר הטיעון. כן על התובע להבהיר לסניגור, כבר בעת עריכת ההסדר, כי אינו יכול להתחייב מראש מה תהיה עמדת התביעה בערעור, אם יחרוג בית הדין לחומרא מהעונש עליו הוסכם בהסדר הטיעון, ויוגש על כך ערעור מצד הנאשם. במקרה כזה תבחן התביעה את עמדתה מחדש, לפי נסיבות העניין, תוך מתן משקל לעמדתה בערכאה הראשונה.

הודעה על הסדר טיעון בבית הדין

9. על התובע להצהיר על תוכנו של הסדר הטיעון לבית המשפט טרם הודאת הנאשם בעובדות. במסגרת הצהרתו, התובע יפרוס בפני בית המשפט את מערכת השיקולים שהובילה להסכמת התביעה לעונש המוצע במידת הפירוט האפשרית (שיקולי החומרא לצד שיקולי הקולא), תוך מתן דגש על השיקולים המהותיים (דוגמת קשיים ראייתיים משמעותיים, או נסיבות אישיות ייחודיות של הנאשם). כמו כן, ככל שנתקבלה עמדת נפגע עבירה באשר להסדר הטיעון, יציגה התובע בפני בית הדין.

ניהול ההליך	הנחיות התביעה
עדכון אחרון: נובמבר 2025	הצבאית הראשית

- בלמ"ס -

חזרה מהסדר טיעון

10. ניתן לחזור מהסדר טיעון בכל עת עד להודיית הנאשם בפני בית המשפט, אם האינטרס הציבורי מחייב זאת. בית המשפט העליון קבע בהזדמנויות שונות, כי השאלה אם "טובת הציבור" מחייבת חזרה מהסדר טיעון – למשל, כאשר הערכאה הדיונית דחתה את ההסדר מפאת קולתו – תיקבע לפי איזון בין אינטרסים שונים הנאבקים על הבכורה, כשהחשובים שבהם הם אמינות השלטון, הגשמת מטרות המשפט הפלילי ושמירה על האינטרסים של הנאשם (עניין **ארביב**, בעמודים 402-404; ראו גם דנ"פ 1187/03 **מדינת ישראל נ' אופיר פרץ ואח'**, פ"ד נט (6) 281, בפיסקאות 16-25; ע/11/11 **סמל וולקובוי נ' התצ"ר**; ע/12/13 **טור' קרסנר נ' התצ"ר**).

11. בוטל הסדר טיעון, לא יעשה כל שימוש בכתב ההסדר או באימרה שמסר הנאשם במסגרת משא ומתן לקראת ההגעה להסדר, והם לא יהוו ראיה בהליך הפלילי.

12. בצד זאת יש להבהיר, כי הצעה להסדר טיעון **שנדחתה במפורש או מכללא** על-ידי הנאשם או באי-כוחו, היא בגדר **הצעה שלא השתכללה** לכדי הסדר טיעון, ועל כן **אינה מחייבת את רשויות התביעה** (עניין **עטאוונה** לעיל; בג"ץ 5807/07 **שחאדה אבו-שחאדה נ' פרקליטת מחוז מרכז** (פורסם בנבו, 11 ביולי 2007), בעמוד 4). יחד עם זאת, בהיעדר נסיבות מיוחדות המצדיקות זאת, אין מניעה כי התביעה תשוב ותציע לנאשם הצעה זו וזאת בהתאם לשיקול דעתו של הפרקליט.

ניהול ההליך	הנחיות התביעה
עדכון אחרון: נובמבר 2025	הצבאית הראשית

-בלמ"ס-

3.06.02 – רכיבי ענישה במסגרת הסדר הטיעון

1. לעיתים, מגיעה התביעה להסדר טיעון עם הנאשם או בא כוחו אשר לרכיבי ענישה מסוימים. לרוב מדובר ברכיב עונש המאסר בפועל אשר יושת על הנאשם במסגרת ההסכמה.
2. לצד זאת, אין זה מן הנמנע, כי רכיבי ענישה נוספים אשר ראוי כי יוטלו על הנאשם בגין מהות מעשיו, לא יהיו מוסכמים בין הצדדים. מדובר בעיקר בעונש ההורדה בדרגה, ברכיבי ענישה כספיים וכן בפסילה מלקבל או מלהחזיק רישיון נהיגה צבאי ואזרחי.
3. נוכח האמור, במסגרת ההבנות על עריכת הסדר טיעון עם ההגנה, על פרקליט או נציגו, לציין במפורש את מלוא רכיבי הענישה אשר תבקש התביעה לגזור על הנאשם – לרבות עונש של מאסר מותנה – בין אם אלו מוסכמים במסגרת הסדר הטיעון, ובין אם הוסכם כי הצדדים יטענו לעונש לגביהם באופן "פתוח".
4. בהמשך, בעתירת התביעה בפני בית הדין, הרי שעל התובע לציין **במפורש**, את כל רכיבי הענישה אותם הוא מבקש להשית על הנאשם, לרבות, במקרים המתאימים, פסילת רנצ"א, הורדה בדרגה (וכאן יש להבדיל בין "הורדה מכל דרגה" לבין "הורדה בדרגה" שעשויה להתפרש כהורדה בדרגה אחת) ופיצויים (ולטובת מי לפוסקם).
5. כמו-כן, באשר לרכיב המאסר המותנה, אשר ככלל, יתווסף לכל אחד מרכיבי הענישה האמורים – יש לעתור לעונש "מאסר מותנה שיהלום את חומרת העבירה" (ואין להתיר את עונש המאסר המותנה ל"שיקול דעת בית הדין" שאז עלול ביה"ד לערעורים לסבור, כי עסקינן במעין "הסדר טיעון", ועל אף העובדה שהושת עונש מאסר מותנה קצר יחסית – לא להתערב – ולכך ראו את דעת המיעוט בתיק ע/244/02 **התצ"ר נ' רב"ט לוי**).

ניהול ההליך	הנחיות התביעה
עדכון אחרון: נובמבר 2025	הצבאית הראשית

-בלמ"ס-

3.06.03 – שינוי סעיפי אישום במסגרת הסדרי טיעון

1. כאשר סבור הפרקליט או נציגו כי יש לתקן את סעיף העבירה המיוחס לנאשם לסעיף עבירה כללי מהחש"ץ ("עבירת סל"), אשר אינו נושא בצידו רישום פלילי, בעוד שהעובדות בפרט האישום נותרות תואמות להגדרתה של עבירה פלונית, אזי התמונה המוצגת לבית הדין אינה תואמת את המציאות. במקרה זה, בכפוף להנחיית תצ"ר 1.10 "עניינים המחייבים אישור התובע הצבאי הראשי" וככל שהפרקליט או נציגו סבורים שהסדר טיעון מעין זה הוא הכרחי והתיקון הנ"ל בכתב האישום נגזרת מהסדר טיעון, מן הראוי לפרוס בפני בית הדין את מכלול שיקוליה של התביעה, וביניהם – הרצון להימנע מהכתמתו של הנאשם ברישום פלילי, והסיבות שהובילו לכך.
2. ככלל, לא תגיע התביעה להסדר טיעון במסגרתו מתוקן סעיף האישום המיוחס לנאשם לסעיף קל יותר, תוך כריכת התיקון בהשתתפות עונש החורג לחומרא מן העונש הראוי בגין המעשה המיוחס לנאשם. זאת, אף אם היוזמה להסדר כאמור באה מצד הנאשם או באי כוחו.
3. שקלול הרישום הפלילי הנלווה לאישום, כחלק מן ה"משוואה" של ההודאה באשמה והענישה הראויה בגינה אינו מובן מאליה, שכן הרישום הפלילי אינו מסווג כרכיב עונשי. שהרי, ידוע הוא כי עצם ההרשעה, ככל שהיא מהווה כתם על הנאשם, ומקשה עליו בתחומים שונים, כגון השגת עבודה, אינה נמנית עם דרכי הענישה, והיא נגזרת, ומתחייבת, בדרך כלל, מעצם הקביעה כי אותו נאשם אכן עבר את העבירות שבגינן הועמד לדין (ראו את תפ"ח (ב"ש) 1093/05 מ"י נ' פלוני (פורסם בנבו, 4 בדצמבר 2006), וכן את ע"פ 351/07 (פורסם בנבו, 6 ביוני 2007) באותו עניין).
4. נוכח האמור, אין להתנות שינוי של סעיף עבירה לסעיף מקל יותר, בהסכמה של הנאשם לעונש "סגור", אלא במקרים הבאים:
 - א. במקרה בו מיוחסת לחשוד עבירה מסוג פשע, והפרקליט או נציגו במשא ומתן סבורים, כי האינטרס הציבורי מאפשר לתקן את סעיף העבירה לסעיף מסוג עוון, וזאת כל עוד ייזקף לחובת הנאשם רישום פלילי "מלא".
 - ב. במקרה בו הסדר הטיעון כולל שינוי מהותי בעובדות כתב האישום, וכל עוד העונש הראוי לנאשם, בהתאם לנסיבות המקרה ורמת הענישה הנוהגת, עולה על העונשים שנקבע בסעיף 404א לחש"ץ שמובילים לתיוג הנאשם ברישום פלילי "מופחת".
5. בכל מקרה, העונש אמור לשקף את חומרת המעשה המיוחס לנאשם. אם יש חשש ששינוי סעיף העבירה יתפרש על-ידי בית הדין כנסיבה מקלה או תיטען ככזו, הרי שיש להתנות את הסדר הטיעון בהצהרה משותפת המבהירה, כי "אין בשינוי הסעיף כדי להקל בעונש הראוי לנאשם מבחינת המעשה בו הורשע".
6. כמו כן, ניתן להסכים לשינוי סעיף האישום בכפוף להסכמת הנאשם לטווחי ענישה, ובכלל זה לעונש מוסכם לו תעתור התביעה כאשר הנאשם יהיה חופשי בטיעוניו, והכל בהתאם להנחיית תצ"ר 3.06.03.

ניחול ההליך	הנחיות התביעה
עדכון אחרון: נובמבר 2025	הצבאית הראשית

-בלמ"ס-

3.06.04 – טווחי ענישה

1. ככלל, התביעה לא תגביל את עתירתה לעונש או תציג בפני בית הדין רף מירבי לענישה, אלא במסגרת הסדר טיעון בו יודה הנאשם בכתב האישום המקורי או המתוקן.²
2. במסגרת גיבוש הסדר טיעון הכורך את עניין העונש לו יעתרו הצדדים בבית הדין, ישקלו הפרקליט או נציגו, בכל מקרה ומקרה לפי נסיבותיו, אם לקבוע עונש מוסכם לתקופה מוגדרת (הסדר "סגור"), אם לקבוע טווח ענישה מוסכם (הסדר "טווחים"), אם להגביל את עתירתה לעונש בעוד שהנאשם יהיה חופשי בטיעונו (הסדר "תקרה"), או אם שני הצדדים יטענו בחופשיות לעונש (טיעון "פתוח"). האפשרות להיקשר בהסדרי טיעון בעלי מאפיינים שונים מותרת בידי הצדדים שיקול דעת רחב בבואם לקיים משא ומתן, בהתאם לנסיבותיו של כל תיק ותיק, ובבואם להגיע להבנה ולהסכמה בסיומו (ע"פ 1958/98 הנ"ל, בעמודים 609-610).
3. בצד זאת יצוין, כי בבחירה בין הסדר "טווחים" לבין הסדר "תקרה", יש ככלל להעדיף היקשרות בהסדרי "תקרה". משמעותם של אלו היא שהצדדים עותרים לטווח ענישה רחב יחסית, ומשכך, אם תסטה הערכאה הדיונית מהעונש לו עתרה התביעה, מרחב ההתערבות של ערכאת הערעור בגזר הדין, יהיה רחב יותר (ע"פ 4709/10 **גיא פיצחזזה נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 19 במאי 2011), בפיסקה י"א).
4. ככלל, כתב האישום המתוקן והפרטים הנוספים צריכים להתייחס לכלל נסיבות ביצוע העבירה, ואין מקום להביא ראיות הנוגעות לנסיבות ביצוע העבירה בשלב הטיעונים לעונש.³ יש להבהיר, אפוא, לבא כוח הנאשם, עוד בשלב כריתת ההסדר, כי לא יותר להגנה להביא ראיות לעניין נסיבות ביצוע העבירה, שאינן מוסכמות על הצדדים.
5. הסכים הפרקליט או נציגו להסדר טווחים, יבהיר לבא כוח הנאשם, כי **שני הצדדים רשאים להשיג בערכאת הערעור על קביעתו של עונש נמוך או גבוה לטעמם במסגרת טווח הענישה המוסכם, ויתעד זאת, שכן :**

"כאשר הצדדים מגיעים להסדר טיעון לפיו מסכימים הם כי הנאשם יודה בפרטי האישומים שהתביעה מיחסת לו בכתב האישום המקורי או המתוקן, ובית המשפט יתבקש להרשיעו על יסוד הודאתו, וכן מסכימים הם להביא בפני בית המשפט המלצה לעונש שייגזר על הנאשם בטווח ענישה לו יוכלו הצדדים לטעון, הרי ששני הצדדים רשאים להשיג בערכאת הערעור על קביעתו של עונש נמוך או גבוה לטעמם במסגרת טווח הענישה המוסכם [...] גם התביעה רשאית לעמוד על דעתה שהעונש הראוי בנסיבות העניין

² ראו דברי בית הדין הצבאי לערעורים בע/173/08 **התצ"ר נ' סמ"ר דרורי** : "אכן, אין זה ברור כלל ועיקר, משום מה מצאה התביעה הצבאית להגביל עתירתה ולא להותיר את סוגיית הטלת העונש לבית הדין, שזה תפקידו ואשר על כך הוא מופקד. הוברר כי הגבלה זו אשר התביעה נטלה על עצמה, לא באה במסגרת הסדר טיעון או בתמורה להודיית הנאשם. היא לא באה, אפוא, לחסוך שמיעת ראיות, לחסוך זמן שיפוטי או להשיג הודאה. בנסיבות שכאלו האמור היה בהגבלה מיותרת ומזיקה, שכל פועלה היה התערבות במרחב שיקול-דעתו של בית-הדין בהטלת העונש הראוי".

³ סעיף 40(ד) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 ; ע"פ 5841/14 **מדינת ישראל נ' בדיר ארקאן** (פורסם בנבו, 8 ביולי 2015).

ניהול ההליך	הנחיות התביעה
עדכון אחרון: נובמבר 2025	הצבאית הראשית

- בלמ"ס -

צריך להתקרב לרף הגבוה שהציגה בפני בית המשפט במסגרת הסדר הטיעון, ואין לאלצה להסתפק בעונש הנמוך שהושת, וזאת בכפוף לחובותיה של התביעה לקבלת החלטות בתום לב, בסבירות וכו' [...] אין בכך, לטעמי, בכדי לפגוע באף אחת מחובותיה של התביעה, הן כלפי הנאשם, הן כלפי הציבור, והן באינטרס הפנים-תביעתי" (ע"פ 4173/07 פלוני נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 16 באוגוסט 2007), בפיסקה 8)

6. יש להזכיר, כי ערכאת הערעור לא תתערב בנקל בגזר דין שנקבע בטווח הענישה המוסכם בהסדר הטיעון (ע"פ 5057/06 קעקע אגרביה נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 3 במאי 2007); ע"פ 3543/07 דויד שוסטר נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 7 באוגוסט 2007); ע"פ 2062/11 אומר דוד בורדנובה נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 22 ביולי 2013)). קביעות דומות חזרו ונשנו גם בפסיקת בתי הדין הצבאיים (ע/169/01 התצ"ר נ' סא"ל סטפנסקי; ע/60/13 טור' נגוסיא נ' התצ"ר; ע/73/14 רב"ט הייב נ' התצ"ר; ע/101/14 טור' קיקוזאשוילי נ' התצ"ר).

7. התובע יציג את הסדר הטיעון וטעמיו בפני בית הדין, ויטען לרף הענישה המקסימאלי במסגרת טווח הענישה שהוסכם עליו. התובע יפרט בפני בית הדין את השיקולים הנוגעים לעניין המצדיקים את רף הענישה החמור, אותו מתבקש בית המשפט לאמץ.

ניהול ההליך	הנחיות התביעה
עדכון אחרון: נובמבר 2025	הצבאית הראשית

-בלמ"ס-

3.06.05 – העמדה לדין משמעתי במסגרת הסדרי טיעון

1. באפשרות התביעה להקשר בהסדר טיעון עם ההגנה, במסגרתו יוסכם בין הצדדים על העמדה לדין משמעתי של החשוד.
2. במסגרת ההסכמות האמורות, תדרוש התביעה מהחשוד להודות בעבירות שעליהן יסכימו הצדדים ובאשמה, במסגרת הליך הדין המשמעתי, בהתאם לעובדות המפורטות בחוות דעת הפרקליט.
3. לצורך כך, עיקרי חוות הדעת ונוסח התלונה המשמעתי יתואמו מול בא-כוח החשוד טרם הפצתה.
4. טרם היקשרות בהסדר, יבהיר הפרקליט לבא-כוח החשוד, כי ככל שהחשוד לא יעמוד בתנאי ההסדר, התביעה תהא רשאית להגיש נגדו כתב אישום לבית הדין הצבאי בכל עבירה, בהתאם לשיקול דעתה; ולחילופין - להעמידו לדין משמעתי בעבירה אחרת, תוך ייחוס מעשים נוספים שלא פורטו בחוות הדעת המוסכמת או תוך פריסת תשתית עובדתית שלא פורטה שם.
5. הסדר הטיעון **ייערך בכתב, על גבי טופס ייעודי** המצורף כנספח ב' להנחיה זו, וייחתם על ידי הצדדים, טרם הפצת חוות דעת הפרקליט.
6. ככל שהחשוד בשירות קבע, על הפרקליט לתת דעתו גם להמשך שירותו של החשוד, ובמקרה של התרת התחייבות - לחזרת החשוד לשירות בעתיד, בשירות קבע או במילואים. ככלל, כאשר תותר התחייבות על רקע פסול ערכי, על משרת הקבע **להתחייב בכתב**, במסגרת ההסדר, להתרת התחייבותו ביוזמת המערכת באופן מיידי, ולכך שלא ישוב לשירות קבע בעתיד. בכל הנוגע לשירות המילואים יהיה על משרת הקבע להתחייב שלא לבקש לשוב לשירות מילואים וככל שייקרא – להציג בפני מפקדיו את הרשעתו בהליך והתחייבותו זו על מנת שאלו ישקלו זאת במסגרת זימונו האפשרי. ככל שהחשוד מצוי לפני פרישה, באפשרות הצדדים להגיע להסכמות אף לעניין זה. הסכמות בעניינים אלו יובאו בפני יועמ"ש מחלקת הסגל טרם חתימת ההסדר.
7. ככל שהחשוד בשירות חובה, יידרש להצהיר במסגרת הסדר הטיעון שהוא מבין שהרשעתו תובא לידיעת מפקדיו, שישקלו את הדברים בהחלטות לגבי שירותו בצה"ל. בכל הנוגע לשירות המילואים יהיה על משרת החובה להתחייב שלא לבקש לשרת במילואים וככל שייקרא – להציג בפני מפקדיו את הרשעתו בהליך והתחייבותו זו על מנת שאלו ישקלו זאת במסגרת זימונו האפשרי.
8. ככל שהחשוד הינו אזרח עובד צה"ל, הסכמות הצדדים יגובשו בראי מעמד ייחודי זה, ויותנו בחתימת החשוד על הסדר מוסכם לסיום ההעסקה. ההסכמות בעניינים אלה יובאו בפני יועמ"ש מרכז תע"ץ טרם החתימה על ההסדר על מנת שתיבחן שאלת אפשרות סיום העסקתו למול הגורמים המוסמכים. היה ומרכז תע"ץ מסר באמצעותו הייעוץ המשפטי לו, כי סיום העסקתו אינו אפשרי בעת הנוכחית – יישקל הדבר על ידי התביעה.
9. **חוות דעת הפרקליט תתייחס לכך** שזו גובשה במסגרת הסכמות עם בא-כוח החשוד, לפיהן החשוד יודה במיוחס לו בחוות הדעת. ככל שהצדדים הסכימו ביניהם על רכיבים נוספים, כמפורט בסעיף 6 לעיל, הסכמות אלו יפורטו אף הן בקצרה בחוות הדעת.

ניהול ההליך	הנחיות התביעה
עדכון אחרון: נובמבר 2025	הצבאית הראשית

- בלמ"ס -

10. בחוות דעת הפרקליט, ינחה הפרקליט את קצין השיפוט, כי ככל שהחשוד לא יודה בעובדות ובאשמה במסגרת ההליך המשמעתי בעניינו, או יטען במהלך ההליך טענות אשר סותרות את העובדות המוסכמות או הוראת הפרקליט בדבר העמדתו לדין משמעתי – ההליך המשמעתי ייפסק מיידית ויימסר לפרקליט עדכון על כך. זאת, על מנת שיוכל ליתן הוראות בדבר המשך הטיפול בתיק.

ניהול ההליך	הנחיות התביעה
עדכון אחרון: נובמבר 2025	הצבאית הראשית

- בלמ"ס -

נספח א' להנחיה 3.06

הסדר טיעון סגור

1. הנאשם, _____, מיוצג ע"י סגורו, _____.

2. כתב האישום יתוקן/לא יתוקן כדלקמן:

• הנאשם יודה בכתב האישום ובפרטים הנוספים אשר הוכנו על-ידי התביעה.

• מוסכם, כי אין לראות בשינוי סעיף האישום משום הצדקה או עילה להקל בעונש הראוי לנאשם מבחינת המעשה בו יורשע, ולא ייטען בבית הדין, כי יש להקל בעונשו של הנאשם מטעם זה.

• בטיעונים לעונש לא יחרגו הצדדים מעובדות כתב האישום והפרטים הנוספים - לא יסתרו אותן ולא יוסיפו עליהן.

• מוסכם כי הסדר הטיעון מותאם לנסיבות העבירה ולנסיבותיו האישיות של הנאשם בלבד. לפיכך, אין בהסדר הטיעון כדי ללמד על מדיניות הענישה של התביעה הצבאית בתיקים אחרים.

3. פירוט ראיות חריגות לעונש אשר יובאו על-ידי התביעה או ההגנה:

4. הצדדים יעתרו להטלת העונשים הבאים:

☐ מאסר בדרך של כליאה ממשית למשך _____ בניכוי ימי מעצר/לא בניכוי ימי מעצר. הנאשם יחל את ריצוי עונשו מיד/החל מיום _____

☐ מאסר בדרך של עבודה צבאית, בתנאי יחידה סגורה / יחידה פתוחה, למשך _____, בכפוף להתאמת הנאשם לעבודה צבאית על פי חוות דעת רמ"ד שיקום במקמצ"ר. אם יימצא

ניחול ההליך	הנחיות התביעה
עדכון אחרון: נובמבר 2025	הצבאית הראשית

- בלמ"ס -

הנאשם בלתי-מתאים לריצוי עונש המאסר בדרך זו, מסכימים הצדדים כי עונש המאסר ירוצה במלואו בדרך של כליאה ממשית / _____ (ימים/חודשים) מתוך עונש המאסר שיועד לריצוי בדרך של עבודות צבאיות, ירוצו בדרך של כליאה ממשית / עונש המאסר שיועד לריצוי בדרך של עבודה צבאית יבוטל, ותחתיו יעותרו הצדדים כי יושת/ו על המשיב רכיב/י הענישה הבאים:

☐ מאסר מותנה בן _____, שיהלום את חומרת העבירה, למשך _____ / לתקופה שתקבע ע"י בית הדין, והתנאי הוא שלא יעבור עבירות _____.

☐ תקופת התנאי תהא ל-3 שנים בעבירה שאינה צבאית ולשנתיים בעבירה צבאית.

☐ הפעלת תנאי ביי"ד/דמ"ש בן _____ ימים, כך ש _____ ימים ירוצו במצטבר ו _____ בחופף.

☐ הורדה לדרגת _____.

☐ פסילה מלקבל או להחזיק רישיון נהיגה למשך _____ / לתקופה שתקבע ע"י ביה"ד. הפסילה תיכנס לתוקפה ביום גמר ריצוי עונש המאסר.

☐ פסילה מותנית מלקבל או להחזיק רישיון נהיגה לתקופה שתקבע ע"י ביה"ד [נוסף על שלילה מותנית סטטוטורית] על עבירות _____.

☐ קנס בסך _____ ש"ח / בסכום שייקבע ע"י ביה"ד. התשלום יחולק ל _____ תשלומים/ לשק"ד ביה"ד.

☐ פיצויים בסך _____ ש"ח / בסכום שייקבע ע"י ביה"ד. התשלום יחולק ל _____ תשלומים/ לשק"ד ביה"ד.

הפיצויים ישולמו לטובת _____ - בנק _____ סניף _____ מס' חשבון _____.

☐ עונש אחר: _____.

ניהול ההליך	הנחיות התביעה
עדכון אחרון: נובמבר 2025	הצבאית הראשית

- בלמ"ס -

5. הובהר לנאשם על ידי בא כוחו, כי במקרה שבית הדין יסטה מן ההסדר, רשאי כל אחד מהצדדים לערער על פסק הדין. אין התביעה מתחייבת מה תהיה עמדתה בערעור שיוגש מטעם הנאשם במקרה כזה.

6. תוכן הסדר טיעון זה הוצג והוסבר לנאשם ע"י הסנגור.

7. שיקולים / הערות מיוחדות אשר יוצגו בפני בית הדין בעת הצגת ההסדר:

בא כוח הנאשם

נציג התביעה

הנאשם (מ.א ושם מלא)

ניהול ההליך	הנחיות התביעה
עדכון אחרון: נובמבר 2025	הצבאית הראשית

**-בלמ"ס-
הסדר טיעון פתוח**

1. הנאשם, _____, מיוצג ע"י סגורו, _____.

2. כתב האישום / לא יתוקן / יתוקן בכפוף להודאת הנאשם, כדלקמן:

- הנאשם יודה בכתב האישום ובפרטים הנוספים אשר מצורפים להסדר זה.
- מובהר, כי לעמדת התביעה, אין לראות בתיקון כתב האישום או במיתון סעיף האישום משום הצדקה או עילה להקל בעונש הראוי לנאשם מבחינת המעשה בו יורשע.
- מובהר בזאת כי התביעה רשאית לחזור בה מהסדר הטיעון בכל עת, עד לרישום הודאת הנאשם בפרוטוקול בית הדין, אם האינטרס הציבורי יחייב זאת.
- מוסכם כי בטיעונים בפני בית הדין לא יכפרו הצדדים בעובדות כתב האישום ובמסמך הפרטים הנוספים, לא יחרגו מהן, לא יסתרו אותן ולא יוסיפו עליהן.
- מובהר, כי אין בהסדר הטיעון כדי ללמד על מדיניות הענישה של התביעה הצבאית בתיקים אחרים.

3. **פירוט ראיות לעונש אשר יובאו על-ידי התביעה:** תדפיס אישי, גזרי דין קודמים ורישום פלילי, ובנוסף _____

4. **פירוט ראיות לעונש אשר יובאו על-ידי ההגנה** (על המסמכים להיות ערוכים וחתומים בידי הגורם הרלוונטי):

5. **פירוט העונשים המוסכמים על הצדדים:**

ניהול ההליך	הנחיות התביעה
עדכון אחרון: נובמבר 2025	הצבאית הראשית

-בלמ"ס-

6. טווח הענישה המוסכם עליו יטענו הצדדים :

7. הובהר לנאשם על ידי בא כוחו, כי במקרה שבית הדין יסטה מן ההסדר, רשאי כל אחד מהצדדים לערער על פסק הדין. אין התביעה מתחייבת מה תהיה עמדתה בערעור שיוגש מטעם הנאשם במקרה כזה.

8. הובהר לנאשם כי שני הצדדים רשאים להשיג בערכאות הערעור על קביעתו של עונש נמוך או גבוה לטעמים במסגרת טווח הענישה המוסכם.

9. תוכן הסדר טיעון זה הוצג והוסבר לנאשם ע"י הסנגור, והוא נותן את הסכמתו לו ומתחייב לנהוג על פיו.

בא כוח הנאשם

נציג התביעה

הנאשם (מ.א ושם מלא)

ניהול ההליך	הנחיות התביעה
עדכון אחרון: נובמבר 2025	הצבאית הראשית

- בלמ"ס -

נספח ב' להנחיה 3.06

הסדר טיעון - העמדה לדין משמעת

1. _____ (להלן: "החשוד"), מיוצג על ידי באי-כוחו, _____, בקשר לתיק מצ"ח _____, בחשד ל_____.
2. בהתאם להסכמות בין הצדדים, במסגרת הליך שימוע שהתקיים, מתחייב החשוד **להודות בעובדות ובאשמה במסגרת הליך דין משמעת**, בעבירה שעניינה _____, לפי סעיפים _____ לחוק _____, בנוסח המפורט, המצורף לטופס זה.
3. כמו כן, במסגרת ההסכמות האמורות, מתחייב החשוד להתרת התחייבותו באופן מיידי בעילת שנת הקבע הראשונה בהתאם לסעיף 63 להפ"ע 3.0501 [שנת קבע ראשונה] / על-ידי ראש אכ"א בהתאם לסעיף 45(ה) להפ"ע 3.0501, ללא כינוס ועדה [לאחר שנת קבע ראשונה], ומוותר על זכות הטיעון, הערעור ועל תקופת ההתראה / מסכים החשוד להיות מפוטר מעבודתו בצה"ל, בתנאים המנויים בנספח המצורף למסמך זה. המועד לסיום העסקת החשוד בצה"ל יסוכם בתיאום עם הגורמים המוסמכים, ויחול בתוך 30 ימים מסיום ההליך המשמעת בעניינו של החשוד [אזרח עובד צה"ל]. כמו כן, החשוד מוותר על ליווי מנהל הפרישה, ועל חופשת הפרישה בעניינו. מעבר לכך, החשוד מסכים לכך שלא ישוב ולא יבקש לשוב לשירות סדיר או מילואים בעתיד. / מצהיר החשוד כי הוא מבין שהרשעתו תובא לידיעת מפקדיו, שישקלו את הדברים בהחלטות לגבי שירותו בצה"ל, לרבות בשירות מילואים עתידי [חשוד בשירות חובה].
4. החשוב מתחייב שלא לבקש לשוב ולשרת בשירות קבע בעתיד. בכל הנוגע לשירות המילואים מתחייב החשוד, כי לא יבקש לשוב ולשרת בשירות מילואים וככל שייקרא – יציג את חוות הדעת שעמדה בבסיס הרשעתו המשמעתית בפני מפקדיו לרבות התחייבותו זו כדי שישקלו את זימונו. ככל שהחשוד יעמוד בתנאים האמורים ויורשע במסגרת ההליך המשמעת, לא יוגש נגדו כתב אישום.
5. ככל שהחשוד לא יעמוד בכל התנאים שלעיל, תהא התביעה הצבאית חופשית להגיש נגדו כתב אישום לבית הדין הצבאי בכל עבירה / להעמידו לדין משמעת בעבירה אחרת, תוך ייחוס מעשים נוספים שלא פורטו בחוות הדעת המוסכמת / תוך פריסת תשתית עובדתית שלא פורטה שם, בהתאם לשיקול דעתה.
6. מוסכם כי הסדר הטיעון מותאם לנסיבות העבירות ולנסיבותיו האישיות של החשוד בלבד. לפיכך, אין בהסדר הטיעון כדי ללמד על מדיניות התביעה הצבאית באירועים אחרים.
7. תוכן הסדר טיעון זה הוצג והוסבר לנגד ע"י באי כוחו.

חתימת נציג התביעה

חתימת החשוד

חתימת הסגור

תאריך: _____